

логічністю виготовлення, відповідності споживчим запитам та іншим характеристикам, які поза участю держави складно досягти в поєднанні. Тим паче, що розробку принципово нових, піонерних, наукоємних товарів та послуг з високою вірогідністю ризику, як правило, ініціюють не великі, а малі інноваційні підприємства, які окрім обмеженості фінансування мають і інші специфічні проблеми власного функціонування. Малий інноваційний бізнес дозволяє зберегти кваліфікований науково-технічний потенціал і прискорює доведення наукової розробки до промислового зразка, а значить до впровадження. Тому державна роль у механізмі прямих заходів впливу на інноваційний бізнес є досить важливою, оскільки вона: по-перше, забезпечує стимулювання та кооперацію промислових корпорацій у галузі науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та співпрацю університетів з промисловістю; по-друге, сприяє доведенню передових наукових ідей до стадії їхньої комерційної реалізації, з одного боку, а з іншого — створює умови для зацікавленості промисловості у фінансуванні академічних досліджень і підготовці кадрів. За експертними оцінками фахівців комплексна підтримка державою малого наукоємного інноваційного бізнесу технопарку в три — чотири рази підвищує стійкість інноваційних підприємств.

Якщо в основу державної науково-технічної політики покласти реальні механізми економічного стимулювання інноваційної діяльності промислових підприємств на всіх рівнях влади, починаючи з Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, місцевих органів влади і закінчуючи інноваційними центрами і технологічними парками, то це дасть можливість забезпечити економічні механізми підтримки та розвитку малого наукоємного бізнесу в нашій державі і продукуванню інноваційних товарів та послуг, на які вже орієнтується ринок найближчих років. А це в свою чергу дасть можливість інноваційної трансформації пріоритетних напрямів розробок на різні галузі вітчизняної економіки, що в перспективі перетворить Україну у високотехнологічну державу.

УДК 657.22

Я. В. Олійник, доц. кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КРИТИЧНИЙ ПОГЛЯД НА ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ»

Дослідження присвячено визначенню економічної сутності категорії «статутний капітал» в умовах господарювання підприємств у ринковому середовищі, визначенню, виходячи з економічної сутності, значення статутного капіталу для знов створених та працюючих підприємств.

Research is devoted to definition of an economic essence of a category «authorized the capital» in conditions of managing of the enterprises in marketing to environment, definition, proceeding from an economic essence, value of the authorized capital for again created and operating enterprises.

У вітчизняній економічній літературі статутний капітал часто розглядається лише як одна з складових власного капіталу підприємства. Проблеми визначення економічної сутності капіталу та його складових достатньо широко досліджуються, але як окремий об'єкт дослідження статутний капітал найчастіше розглядається з боку законодавчого врегулювання процесу формування.

У сучасній економічній літературі трактування визначення економічної сутності статутного капіталу не відрізняється значними розбіжностями. Найчастіше статутний капітал розглядається як зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства. Тобто статутний капітал відображає подвійність відносин власності і характеризує з одного боку фонд власних коштів підприємства як юридичної особи, а з другого — фонд внесків акціонерів або інших учасників у майно підприємства.

Проте, економічний зміст статутного капіталу перш за все полягає в наділенні знову створеної юридичної особи основними та оборотними активами, необхідними для розгортання підприємницької діяльності по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг або продажу товарів.

Інакше, з економічної точки зору, статутний капітал — це майно, економічні ресурси підприємства на момент його створення.

Цивільне право виходить з того, що статутний капітал визначає мінімальний розмір майна підприємства, який гарантує інтереси його кредиторів. Але статутний капітал, будучи невід'ємною складовою частиною будь-якого підприємства, разом з тим є досить умовною величиною, яка визначає сукупний розмір внесених засновниками (учасниками) засобів у момент створення підприємства.

З часом засоби, внесені засновниками (учасниками) як внесок до статутного капіталу, можуть бути як збільшені (при успішній підприємницькій діяльності), так і втрачені цілком або частково

(при значних збитках). Тому об'єктивною оцінкою будь-якого підприємства є не розмір його статутного капіталу, а вартість чистих активів. Сам по собі розмір статутного капіталу не може гарантувати права кредиторів, оскільки, маючи оголошений і оплачений статутний капітал, підприємство може взагалі не мати ніяких активів, які представляють інтерес для кредиторів, і бути до того ж ще і збитковим.

Таким чином, можна наступним чином узагальнити значення статутного капіталу у складі капіталу господарського суб'єкта в цілому, виходячи з його економічного змісту: по-перше, господарські засоби, які внесені до статутного капіталу, наділяють підприємство первісним капіталом для роз починання підприємницької діяльності; по-друге, розподіл статутного капіталу на частки конкретизує внесок кожного засновника (учасника) та прямо обумовлює ступінь його участі в управлінні підприємством і розподілі прибутку; по-третє, розмір статутного капіталу інформує всіх зацікавлених осіб про фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.

УДК 65.014:658.82

Г. О. Протопопенко, викладач
кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
Одеський державний економічний університет

ІЄРАРХІЧНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто застосування ієрархічного підходу до функціонування управління збутовою діяльністю промислового підприємства. Запропонований подвійний розгляд управлінської системи з точки зору напрямку та масштабу дослідження об'єкту управління.

Application of hieratical approach is considered to functioning of management of industrial enterprise sale activity. Double consideration of the administrative system is offered from the point of view direction and scale of research of management object.

Загальновідомо, що одним головних із цілої низки принципів, на які спирається системний підхід, є принцип ієрархічності (з греч. *hierarchia* — *hieros, arhe* — священна влада). Він зумовлює поділ системи на підсистеми та елементи, які у свою чергу володіють системними властивостями [1, с. 71] або декомпозицію вихідної системи на низку рівнів з встановленням відносин підлег-